

РЕЦЕНЗИЯ

От: **доц. д-р Камен Димитров Петров** от Университет за национално и световно стопанство 3.7 Администрация и управление. Научна специалност Народно стопанство (Геоикономика и регионално развитие)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Администрация и управление (Регионално развитие)“ в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №130 /24.01.2020 г. на Зам. – ректора по НИД на УНСС

Автор на дисертационния труд: Хасан Азис Исмаил

Тема на дисертационния труд: Децентрализацията като фактор за развитие на местното самоуправление”

1. Информация за дисертанта

Дисертант Хасан Азис Исмаил се е обучавал по докторска програма към катедра „Регионално развитие“, факултет „Управление и администрация“, в свободна форма на обучение съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 217/13.02.2017 г.. Обучението е осъществено в съответствие с утвърден учебен план за срок от три години, считано от 17.01.2017 г. до 17.01.2020 г. Всички задачи от плана са изпълнени коректно и в определените срокове. Докторантът има завършено висше образование в УАСГ специалност „Промислено и гражданско строителство“, както и в УНСС с образователна квалификация магистър по „Мениджмънт и маркетинг“. На практика докторант Хасан Исмаил има нужния практически опит в областта на бизнеса, а от 2001 г. досега и в публичния сектор, където заема отговорни управленски длъжности. Практическият опит му дава възможност да осмисли теоретическите постановки на управлението и да прилага натрупания опит в регионалното развитие и местното самоуправление.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за рецензиране дисертационен труд като цяло е логично изграден. Той е структуриран и балансиран правилно - включва увод, обосноваващ актуалността и значимостта на избраната тема, три глави, заключение, списък на използваните литературни източници, списък на съкращенията, таблици, фигури в дисертационния труд и списък с приложенията с обем надхвърлящ минималните изисквания. В този труд трябва специално внимание да изведем и пионерския подход на изследване на децентрализацията между три държави с цел насърчаване на развитието на местното самоуправление. Това само по себе си е достатъчно предизвикателство за дисертационността на подобно научно изследване.

В уводната част правилно са определени обектът, предметът, основната научна теза и ясно е формулирана целта и конкретните задачи на изследването, няколко хипотези насочващи вниманието на автора към прилагането на теорията на

заинтересованите страни при анализа и проектирането на децентрализацията като фактор за развитие на местното самоуправление.

В първа глава на дисертационния труд авторът разглежда основните понятия, свързани с изследването на характера и особеностите на регионално развитие, в контекста на процеса на децентрализацията в местното самоуправление. Извеждат се теоретични постулати за управлението на регионалното развитие за провежданите публични политики и процеси в местното управление. Направен е преглед на използваните понятия и подходи за изследване процесите на децентрализация и деконцентрация в нивата на управление. Осъществени са подходи към характера и модела на свързаност между централната власт и местното самоуправление в процеса на децентрализация.

Във втора глава е направена оценка и анализ на европейските практики за местно самоуправление и процеса на децентрализация в България, Турция и Гърция. В тази част на изследването методологията на дисертационния труд е адекватна на проблематиката и включва интеграцията на анализа на заинтересованите страни в три направления на функциониране на модел в отделните страни, на йерархичното структуриране на компетенциите и правомощията, както и на целите и задачите на местното самоуправление в посочените три страни.

Трета глава очертава тенденциите и възможностите за насърчаване процесите на децентрализация в общини на България, Гърция и Турция за подобряване на местно управление. В подпараграфите се идентифицират гражданските нагласи и процеси на децентрализация в общините Кърджали, Одрин и Комотини от България, Турция и Гърция. Съответно се извеждат тенденциите в децентрализацията чрез възможности за трансгранично взаимодействие на общините Одрин, Комотини и Кърджали и засилване на интегрираното управление между тях. Предлага се апробирането на възможен трансграничен интегриран модел на местно управление базиран на принципите на субсидиарност, ефективност и пропорционалност, и оптимизиране на публичното управление. Авторът застъпва тезата, че е необходимо усъвършенстване на регионалното развитие и подобряване на местното самоуправление чрез засилване процеса на децентрализация и предоставяне на услуги на гражданите в пограничните общини на България, Гърция и Турция.

Заключението аргументира развитието на процеса на децентрализация на над национално ниво и прилагането му на мезоравнище. Направения анализ и формулираните изводи от изследването дават основание да направим заключението, че основната цел на дисертационния труд и основните изследователски задачи са постигнати.

Използваната литература е разнообразна, достатъчна и определено фокусирана върху изследвания научен проблем. Тя е използвана уместно и коректно, което е свидетелство за етичност на кандидата и неговата добра литературна осведоменост. Стилът на изложението е удовлетворителен, като текста е написан на разбираем научен език. Изпълнени са поставените задачи и целта на разработката. Като цяло дисертационният труд се отличава с добра логическа последователност, задълбоченост на изследването и стремеж да се разкрият проблемите и да се посочат подходите и методите за решаването им.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Оценяването на резултатите трябва да се извърши в три направления – по отношение на логиката и изградеността на структурата на дисертацията, по отношение на съдържанието на отделните части и съответствието с поставената цел и по отношение

на използването на подходяща методология и информационна база. Структурната изграденост на дисертацията е подчинена на дефинираната цел и доказване на формулираната теза. В увода са дадени основните постановки, които чрез последователни изследвания и анализ на практическия опит трябва да се докажат. Според рецензента в дисертационния труд е разширено теоретичното познание по темата като са обобщени определения за децентрализацията и са предложени нови концептуални подходи за изучаването ѝ. Направен е задълбочен и критичен анализ на съществуващите теоретични постановки, които са адаптирани за целите на настоящото изследване. Направено е експертно проучване, което да потвърди или отхвърли приложимостта на разработената от автора визия за развитие на процеса на децентрализацията като фактор за развитие на местното самоуправление. За реализиране на целта и задачите и анализ на хипотезите е използван разнообразен методически инструментариум. В резултат от проучването е потвърдена и основната теза на изследването. Поставената във въведението цел и произтичащите задачи са с висока степен на изпълнение последователно чрез разглеждане и анализ на основните хипотези. Изводите от извършените в дисертационния труд емпирични анализи са в съответствие с постулатите на теорията, изградените модели, които подкрепят вижданията, застъпвани от автора. Трудът има подчертан във висока степен характер на завършеност и по същество е дисертабилен. Още повече, че към всяка глава са представени обобщени заключения, изводи във връзка с разглежданите проблеми в дисертационния труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Според рецензента докторантът е формулирал отговорно основните научни и научно-приложни приноси. Дисертационният труд се отличава с овладяна от докторанта съвременна система от знания не само от областта на местното самоуправление, но и от предметната област свързана с извеждането на преден план на процесите на децентрализация, които се обуславят в България, Гърция и Турция. В резултат са получени полезни в различни аспекти научни и приложни резултати. Те са свързани с прилагане на по-прецизни подходи за адекватността на специфицираните модели на децентрализацията и ролята на местното самоуправление в тях. Дисертационният труд се отличава с овладяна от докторанта съвременна система от знания не само в областта на управленската теория и методология, но и от ролята и значението на местното самоуправление на локално ниво и факторите, които обуславят необходимостта от повишаване на нивото децентрализация в по-ниските нива на държавно управление.

Смятам, че формулираните от докторанта научни приноси имат своята отчетливост и насоченост. Те надграждат, но и дават изцяло нови идеи и постановки, които са важни за научните изследвания. Следва да се посочи също, че в дисертационното изследване дисертанта като цяло е проявил определена способност за ясно открояване и аргументирана научна защита на своите виждания. Това ми дава основание да ги приема по същество и да потвърдя достойнствата на дисертационният труд.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил 4 броя публикации – четири статии в български научни списания с академичен характер. Всяка от публикациите е пряко свързана с темата на дисертационния труд и е отражение на резултатите от теоретичните и емпирични изследвания на докторанта.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е с достатъчен обем от страници и коректно отразява основните моменти от дисертационния труд. В структурно отношение отговаря на изискванията за оформяне на автореферат на дисертационен труд. Представени са предмета и обекта на изследване, методологията и методите на изследване, предварително поставените хипотези, спецификите на ползваната терминология, структурата на дисертационния труд и основните пунктове във всяка глава, направените изводи, както и основните научни и практически приноси.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

По същество нямам сериозни критични бележки към представения дисертационен труд. Като член на катедра „Регионално развитие“ имах възможност да участвам в няколко обсъждания на проекта на дисертационен труд на докторант Хасан Исмаил, които се проведеха по време на заседанията на катедрата, където изложих своите критични бележки, които впоследствие в значителна степен отразени от докторанта. В тази посока искам да подчертая, че виждането за ползите от децентрализацията и силното местно самоуправление в европейските държави не е новост, но изследвани като фактор за развитието и модернизирването на местното управление в трансграничен контекст в Югоизточна Европа е сериозно предизвикателство и по същество е нови принос за научните регионални изследвания. В заключение искам още веднъж да приканая автора ако желае да нанесе някои редакционни корекции (например сливането на т.1,3 и 1,4), които се отнасят до оформлението на труда и се надявам той да се съобрази с тях и да огледа труда още веднъж. Тези редакционни бележки по никакъв начин не омаловажават достойнствата на направеното дисертационно изследване.

8. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение

Представената разработка е логически издържано и завършено научно изследване, посветено на важен и сложен научен проблем. Чрез нея авторът се представя като добър изследовател, който познава в разглежданата тематика, убедително интерпретира съществуващите тези и резултати, изказва собствено мнение, демонстрира аналитични умения и способности за обобщения и изводи.

В заключение смятам, че дисертационният труд „Децентрализацията като фактор за развитие на местното самоуправление” отговаря на утвърдените изисквания и притежава теоретико-приложни достойнства, което ми дава основание да заявя положителната си оценка като съдържа научни и научно-приложни резултати, които отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за учебната дейност на УНСС- част трета „Доктор“.

В съответствие с приетите критерии, давам положителна оценка и ще гласувам „за“ като препоръчвам на уважаемото Научно жури да вземе решение за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Администрация и управление (Регионално развитие)“ на Хасан Азис Исмаил.

17.02.2020 г.
Гр. София

подпис:.....
(доц.д-р Камен Петров)